

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodologia historii sztuki I , PG_00167440						
Kierunek studiów	Historia sztuki (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii Sztuki -> Zakład Historii Sztuki Nowoczesnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Milena Woźniak-Koch				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Milena Woźniak-Koch				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		45.0	77
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z metodologią historii sztuki oraz z historią badań nad sztuką. Wykład przedstawia znaczenie poglądów teoretycznych dla historii rozwoju samej dyscypliny jak i całokształtu badań nad sztuką. Ma też na podstawie analiz wybranych tekstów ilustrować zastosowanie omawianych narzędzi intelektualnych i ukazać interdyscyplinarny charakter historii sztuki poprzez wskazanie relacji pomiędzy badaniami nad sztuką a innymi dyscyplinami humanistyki.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[HISTSZMU2_K02] Uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, jest gotów zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu	K_K02 Uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, jest gotów zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[HISTSZMU2_K01] Ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności warsztatowych, wykazuje gotowość do dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, jak też kompetencji personalnych, społecznych, zawodowych	K_K01 Ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności warsztatowych, wykazuje gotowość do dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji w zakresie fachowym, jak też kompetencji personalnych, społecznych, zawodowych	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[HISTSZMU2_U04] Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów dzieł sztuki i innych wytworów kultury, stosując oryginalne podejścia, uwzględniając nowe osiągnięcia humanistyki w celu określenia znaczeń, oddziaływania społecznego oraz miejsca badanego obiektu w procesie historyczno-kulturowym	K_U04 Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów dzieł sztuki i innych wytworów kultury stosując oryginalne podejścia, uwzględniając nowe osiągnięcia humanistyki w celu określenia znaczeń oddziaływania społecznego oraz miejsca badanego obiektu w procesie historyczno-kulturowym	[SU4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_K06] Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	K_K06 Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[HISTSZMU2_U03] Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie historii sztuki	K_U03 Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie historii sztuki	[SU4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_U01] Potrafi prawidłowo dobierać źródła, poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki oraz efektywnie selekcjonować informacje pozaźródłowe w celu rozwiązywania sformułowanego przez siebie lub innych zadania	K_U01 Potrafi prawidłowo dobierać źródła, poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki oraz efektywnie selekcjonować informacje pozaźródłowe w celu rozwiązywania sformułowanego przez siebie lub innych zadania	[SU4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_U02] Pozyskuje, weryfikuje, analizuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk humanistycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne, bazy danych i zasoby internetu przydatne w badaniach zagadnień związanych z naukami o sztuce	K_U02 Pozyskuje, weryfikuje, analizuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk humanistycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne, bazy danych i zasoby internetu przydatne w badaniach zagadnień związanych z naukami o sztuce	[SU4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_W01] Ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę o specyfice przedmiotowej, terminologii, teorii i metodologii nauk o sztuce	K_W01 Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej, terminologii i metodologii nauk o sztuce	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_W03] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania historii sztuki z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi, co umożliwia integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych	K_W03 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania historii sztuki z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi, co umożliwia integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_W04] Zna główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie historii sztuki	K_W04 Zna główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie metodologii historii sztuki.	[SW4] test/exam - oral or written

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[HISTSZMU2_W05] Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze dzieła sztuki	K_W05 Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze dzieła sztuki	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTSZMU2_W06] Zna i rozumie metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki, w szczególności zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania dzieł sztuki oraz epok artystycznych	K_W06 Zna i rozumie metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki, w szczególności zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania dzieł sztuki oraz epok artystycznych	[SW4] test/exam - oral or written
Treści przedmiotu	Program obejmuje historyczne i współczesne metody historii sztuki, koncentrując się na prezentacji najważniejszych stanowisk metodologicznych ujmowanych w kontekście historycznym. Zagadnienia dotyczące dziejów i postaw metodologicznych w badaniach nad sztukami wizualnymi na świecie i w Polsce omawiane są w szerokim kontekście interdyscyplinarnym, w oparciu o analizę wybranych tekstów teoretycznych. 1. Wprowadzenie. Rozkwit i kryzys dyscypliny w XX i XXI wieku 2. Wiedeńska szkoła historii sztuki 3. Formalizm Heinricha Wölfflina i jego teoria pięciu pojęć historii sztuki 4. Hermeneutyka Martina Heideggera w badaniach nad sztuką 5. Aby Warburg. Historia sztuki a historia kultury 6. Ikonografia i ikonologia. Metoda Erwina Panofsky'ego 7. Strukturalizm i poststrukturalizm w badaniach nad kulturą (cz. 1) 8. Strukturalizm i poststrukturalizm w badaniach nad kulturą (cz. 2) 9. Długie trwanie postmodernizmu w badaniach nad sztuką. 10. Teoria Lacana i psychologia percepcji sztuki 11. Teoria postkolonialna w badaniach nad kulturą materialną 12. Feminizm, Gender i Queer w sztuce 13. Marksizm i neomarksizm w studiach nad sztuką 14. Posthumanistyka w badaniach nad kulturą (animal studies, zwrot ku rzeczom) 15. Podsumowanie		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiadomości z zakresu ogólnej wiedzy o kulturze i naukach humanistycznych na poziomie studiów licencjackich.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Obecność	75.0%	10.0%
	Kolokwium	51.0%	90.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	• Arnheim R., <i>Sztuka i percepcja wzrokowa. Psychologia twórczego oka</i>, Warszawa 1978 • Barcz A., Łagodzka, D., (red.) <i>Zwierzęta i ich ludzie. Zmierzch antropocentrycznego paradygmatu</i>, Warszawa 2015. • Barthes R., <i>Mit i znak. Eseje</i>, Warszawa 1970. • Barthes R., <i>Mitologie</i>, Warszawa 2000. • Barthes R., <i>Światło obrazu. Uwagi o fotografii</i>, Warszawa 1994. • Białostocki J., <i>Metoda ikonologiczna w badaniach nad sztuką</i>, "Przegląd Humanistyczny", I (1957), nr 2, s. 46-59; nr 3, s. 9-18 [lub w: tegoż, <i>Pięć wieków myśli o sztuce</i>, wyd. II, Warszawa 1976, s. 249-274]. • Białostocki J., <i>Styl i modus w sztukach plastycznych</i>, "Estetyka", II (1961), s. 147-159. • Białostocki J., <i>Historia sztuki wśród nauk humanistycznych</i>, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1980. • Białostocki J., <i>Posłanie Aby Warburga: historia sztuki czy historia kultury?</i>, [w:] tegoż, <i>Refleksje i syntezy ze świata sztuki</i>. Cykl drugi, Warszawa 1987, s. 187-203. • Białostocki J., <i>Pojęcia problemy metody współczesnej nauki o sztuce</i>, Warszawa 1976. • Bryl M., Piotrowski, P. (red.), <i>Perspektywy współczesnej historii sztuki. Antologia przekładów "Artium Quaestiones"</i>, Poznań 2009. • Dilthey W., <i>Powstanie hermeneutyki</i>, [w:] <i>Pisma estetyczne</i>, Warszawa 1982, s. 290-311. • Foucault M., <i>Archeologia wiedzy</i>, Warszawa 1977. • Foucault M., <i>Słowa i rzeczy: Archeologia nauk humanistycznych</i>, Gdańsk 2005. • Gadamer H., <i>Prawda i metoda. Zarys hermeneutyki filozoficznej</i>, Kraków 1993. • Gombrich E., <i>Obraz wizualny</i>, [w:] <i>Symbole i symbolika</i>, oprac. M. Głowiński, Warszawa 1991, s. 312-338. • Gombrich E., <i>Sztuka i złudzenie</i>, Warszawa 1981. • Heidegger M., <i>Bycie i czas</i>, Warszawa 1994. • Kalinowski L., <i>Max Dvořák i jego metoda badań nad sztuką. Suplement</i>, Warszawa 1974. • Lévi-Strauss C., <i>Analiza morfologiczna bajki rosyjskiej</i>, Pamiętnik Literacki 1968 z. 4. • Lévi-Strauss C., <i>Antropologia strukturalna</i>, Warszawa 1970 (2000). • Głowiński M., (red.), <i>Narratologia</i>, Gdańsk 2004. [W antologii tej wymieszano teksty na temat klasycznej narratologii z analizami narracji]. • Juszcak W., <i>Dzieło sztuki czy fakt historyczny</i>, [w:] tegoż, <i>Fakty i wyobrażenia</i>, Warszawa 1979, s. 13-26. • Juszcak W., <i>O wyobraźni historycznej</i>, [w:] tegoż, <i>Fakty i wyobrażenia</i>, Warszawa 1979, s. 27-60. • Kowalewski J., W. Piasek, M. Śliwa, (red.) Olsztyn 2008. <i>Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności</i>, [W antologii wiele interesujących tekstów, m.in. P. Rodaka, E. Domańskiej, E. Klekot, B. Olsena]. • Panofsky E., <i>Studia z historii sztuki</i>, wybór, oprac. i post. J. Białostocki, Warszawa 1971. • Piwocki K., <i>Pierwsza nowoczesna historia sztuki. Poglądy Aloisa Riegla</i>, Warszawa 1970. • Porębski M., <i>Ikonafera</i>, Warszawa 1972. • Porębski M., <i>Interregnum: studia z historii sztuki polskiej XIX i XX wieku</i>, Warszawa, 1975. • Sedlmayr H., <i>Kunst und Wahrheit. Zur Theorie und Methode der Kunstgeschichte</i>, München 1978. • Skubiszewski P., <i>Dzieło sztuki a źródło historyczne</i>, [w:] <i>Proces historyczny w literaturze i sztuce</i>, Warszawa 1967, s. 277-298. • Skubiszewski P. (red.), <i>Wstęp do historii sztuki</i>. T. 1: <i>Przedmiot - metodologia - zawód</i>, Warszawa 1973. • Wölfflin H., <i>Podstawowe pojęcia historii sztuki</i>, Wrocław-Kraków-Warszawa 1962.
	Uzupełniająca lista lektur	Bätschmann O., <i>Historia sztuki na przejściu od ikonologii do hermeneutyki</i>, "Artium Quaestiones", III, Poznań 1986, s. 157-175. Bryson N., <i>Dyskurs, figura</i>, "Artium Quaestiones", XIX, 2008, s. 300-333. Bryl M., <i>Suwerenność dyscypliny. Krytyczna historia sztuki od 1970 roku</i>, Poznań 2008.
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Suwerenność historii sztuki w świetle dyskusji po przełomu XX i XXI wieku Granice między historią sztuki i historią kultury. Historia sztuki w czasach postmodernizmu i posthumanistyki.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.